

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

“Затверджую”

Проректор з науково – педагогічної
та навчальної роботи

_____ проф. Коваленко І.М.

“Погоджено”

Декан біолого-технологічного
факультету

_____ В.В. Вечорка

ПРОГРАМА

навчальної практики студентів 2 курсу
біолого-технологічного факультету

СУМИ - 2023

УДК 636/075/

Програма навчальної практики для студентів 2 курсу біолого-технологічного факультету зі спеціальності “Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва” / Вечорка В. В., Рубцов І.О., Корж О.В., Шпетний М.Б.

Розглянуто і схвалено вченою радою біолого-технологічного факультету
протокол № від 2023

Рецензенти: доктор с.-г. наук ст. наук. співробітник Інституту сільського господарства Північного Сходу НААНУ Скляренко Ю.І.

к. с.-г. наук, доц., завідувач кафедри технології виробництва продуктів тваринництва і кінології Левченко І.В.

Навчально-виробнича практика студентів 2 курсу – це метод формування практичних навичок відповідних умінь організаційно-управлінської, технічної та інженерної виробничих функцій фахівця з спеціальності “Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва”.

1. Загальні положення

1.1. Мета практики. Комплексна, навчально-виробнича практика сприяє набуттю студентами практичних навичок з годівлі та розведення сільськогосподарських тварин, зоогієни та штучного осіменіння сільськогосподарських тварин. Практика передбачає послідовне і логічне виконання завдань і практичних робіт на об’єктах господарства з метою освоєння методів відповідних дисциплін у практичній реалізації на виробництві.

Годівля тварин – формує вміння оцінювати якість кормів, розраховувати потребу в кормах для різних видів тварин, складати збалансовані повноцінні раціони, кормосуміші та рецепти кормів, визначати способи підготовки кормів до згодовування та організовувати годівлю тварин і оцінювати ефективність годівлі за рівнем продуктивності тварин, енергію росту молодняку та станом здоров’я тварин.

Розведення сільськогосподарських тварин - формує вміння оцінювати продуктивні і племінні якості тварин за генотипом і фенотипом, контролювати ріст і розвиток тварин, визначати генеалогічну структуру стада, розраховувати селекційний потенціал гурту, формувати групи племінного і товарного призначення, робити добір і підбір, оцінювати ефект селекції.

1.2. Організаційні заходи. Практика проводиться згідно з навчальним графіком та робочою навчальною програмою. Навчальний графік

розробляється деканатом і затверджується ректором. Робочі навчальні програми розробляються кафедрами відповідно до визначеного виробничими функціями фахівця змісту умінь та затверджуються деканом.

Місце проведення практики визначається наказом ректора. Керівниками практики призначаються викладачі відповідних кафедр, які за своїм фахом можуть забезпечити повне формування визначених програмою умінь та практичних навичок.

Перед початком практики студенти знайомляться з програмою практики, місцем проведення, формами звітності та керівниками. Керівники практики складають індивідуальні щоденні графіки для кожного студента в залежності від можливостей кафедри, виробництва та інших об'єктів досліджень або роботи, проводять інструктаж з техніки безпеки або організують проведення такого інструктажу на виробництві відповідальними особами. Керівники практики організують виконання інших, не передбачених програмою, робіт, якщо це необхідно для надання допомоги виробничій сфері та упереджено відповідним наказом або розпорядженням керівників університету.

1.3. Обов'язки студентів. Під час навчально-виробничої практики студенти зобов'язані повністю виконувати програму практики, накази і розпорядження керівників академії за підлеглистю та усні розпорядження керівників практики, якщо вони не суперечать Статуту академії та Положенню про навчальний процес у вищих навчальних закладах. Практиканти виконують чинні у сільськогосподарських та інших підприємствах правила внутрішнього розпорядку. У випадках невиконання студентами програми практики, пропусків з поважних причин, їм як виняток дозволяється відпрацювання практики за індивідуальними графіками, який затверджується деканом.

Студенти, які не виконали програму практики, мали пропуски без поважних причин, не допускаються до наступної екзаменаційної сесії і відраховуються з академії.

1.4. Права студентів. Студент має право на отримання повного методичного та технічного забезпечення для виконання дослідницьких, технічних, інженерних, організаційних, контрольних та інших робіт згідно з програмою та наказів і розпоряджень.

Студенту може бути надана відпустка під час практики, а практика перенесена на інші терміни або за індивідуальним графіком, якщо для цього є відповідні підстави. Відпустка оформляється в деканаті факультету. Студент має право покращити оцінку за практику до початку сесії, виконавши додаткові роботи з набуття відповідних навичок та звітувавши на кафедрі. Студент, який виконав повний обсяг практичної підготовки з відповідної робочої професії, взяв участь в конкурсних змаганнях, має право на отримання “посвідчення” певної робітничої професії.

Навчально-виробнича практика реалізується за таким навчальним планом:

2. Навчальний план практики

Назва дисципліни практичної підготовки	Тривалість, годин	Форма звітності
Годівля с.- г. тварин	30	Пакет фактичних господарських раціонів для різних видів с.– г. тварин
Розведення с.- г. тварин	30	Пакет первинної зоотехнічної документації з розведення

3. Зміст практики

Студент під час практики перевіряє свої фахові уміння в практичній діяльності, набуває практичних навичок здійснювати професійну роботу за кваліфікаційним рівнем робітник з таких питань:

3.1. Розведення сільськогосподарських тварин

- вести документацію зоотехнічного обліку: журнали осіменіння і відтворення тварин, акти приплодів, журнали вирощування молодняку, облік продуктивності та інше;
- оцінювати ріст і розвиток тварин у різні періоди онтогенезу;
- визначати тип конституції тварин;
- оцінювати екстер'єр тварин візуально, шляхом вимірювання та розраховувати індекси тілобудови;
- складати та аналізувати родоводи на тварин;
- визначати мінімальні вимоги до добору тварин в племінну групу та вибракування тварин із гурту;
- визначати належність тварин до ліній та родин;
- визначати типи підбору;
- користуватися каталогами та Державними книгами племінних тварин та вміти готувати інформацію для їх складання та видання.

3.2. Годівля тварин

- оцінювати якість кормів та їх придатність для згодування тваринам;
- визначити технологію та брати участь в організації заготівлі кормів;
- визначати способи та брати участь в підготовці кормів до згодовування їх тваринам;
- організовувати роздачу кормів та годування тварин;
- визначати тип та встановлювати рівень годівлі, спосіб, послідовність та кратність роздачі кормів тваринам різних видів;
- організовувати кратність та якісне напування тварин;
- визначати потребу в мінеральних кормах та організовувати їх роздачу при випасанні худоби;

- оцінювати ефективність годівлі тварин на їх продуктивність, енергію росту молодняку та стан здоров'я;
- організовувати кратність та якісне напування тварин;
- розраховувати потребу тварин у воді.

4. Завершення практики

По завершенню практики студенти звітують керівникам на кафедрах про виконаний обсяг практичної роботи, здають щоденники для захисту та беруть участь у конкурсних випробуваннях згідно з затвердженими умовами змагань на кращого “Оператора машинного доїння” та “Техніка штучного осіменіння”.

Керівники практики з окремих дисциплін оцінюють практику студента за чотирьохбальною системою.

Студентам, які виконали певний обсяг практичної підготовки за програмою відповідної робочої професії, присвоюються кваліфікація “Оператор машинного доїння” та “Технік штучного осіменіння” і видається відповідне посвідчення за підписом ректора університету та голови кваліфікаційної комісії, який призначається наказом ректора від відповідної кафедри за фахом підготовки.